

06.02.2023 Kahramanmaraş ve Civarındaki İlleri Etkileyen 7.7 ve 7.6 Büyüklüklerindeki Depremlerin, Konutlar ve Özel Yapılar (Sanayi Tesisleri ve Tarihi Yapılar) Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi ve Araştırılması

Dr. Erkan Akpınar

Kocaeli Üniversitesi

Ülkemizde 06.02.2023 tarihinde, Kahramanmaraş ve civarındaki 9 ili (Malatya, Adıyaman, Şanlıurfa, Gaziantep, Osmaniye, Hatay, Diyarbakır, Kilis, Adana) etkileyen 7.7 ve 7.6 büyüklüklerindeki ana iki deprem ve çok sayıda 5 büyüklüğü üzerinde artçı depremler meydana gelmiştir. Bu ana depremlerin ivme spektrumları, deprem yönetmeliklerinde belirtilen tasarım ivme spektrumlarının üzerindedir. Bu nedenle meydana gelen yıkım, inşaat projelendirme, yapım pratiği, malzeme vb. etkenlerin kalitesizliği ve yetersizliğinin ötesinde, öngörülenin üzerinde gerçekleşmiş durumda olduğu düşünülmektedir ve diğer bilim insanlarının da ilk izlenim ve öngörülerini bu yöndedir. Ortaya çıkan üzücü ve can yakan sonucun, yerinde tespiti, bu büyüklükteki deprem etkisinin, hasar alan ve yıkılmayan binalardaki sonuçlarının belirlenmesi, ortaya konulması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca deprem bölgesindeki prefabrik ve çelik sanayi yapılarının durumunun, tarihi yapıların durumunun incelenmesi ve belirlenmesi de önem arz etmektedir.

Proje yürütücüsü, 17 Ağustos 1999 Kocaeli Depreminde, 19 Mayıs 2011 Simav Depreminde, 9 Kasım 2011 Van Depreminde, 24 Ocak 2020 Elazığ Depreminde, 30 Ekim 2020 İzmir Depreminde saha incelemelerinde yer almıştır ve bu saha incelemelerinden uluslararası/ulusal dergi/konferans makaleleri yayımlamış, yüz yüze/online bilgilendirme seminerleri vermiştir. 24 Ocak 2020 tarihindeki Elazığ'da gerçekleşen 6.8 büyüklüğündeki depremin yapılar üstündeki sonuçlarını, yerinde incelemek üzere Elazığ'da ve Malatya'da yapılan incelemelerde, Malatya'daki binaların bu deprem sonucundaki durumları hakkında bilgi olunmuştur. Önerilen proje kapsamında Malatya'da yapılacak inceleme ile 2020 tarihindeki deprem sonrasında bilgi sahibi olunan yapıların, bu proje kapsamında yapılacak saha incelemesi sonucunda, 06.02.2023 tarihindeki Kahramanmaraş depremleri sonrasındaki durumları karşılaştırmalı olarak değerlendirilecektir.

Önerilen projenin yürütücüsü, 06.02.2023 tarihindeki Kahramanmaraş depremleri öncesinde, bazı sanayi yapıları üzerinde inceleme ve değerlendirme yapmış durumdadır. Bu proje ile merkez üssü il olan Kahramanmaraş'taki söz konusu yapıların da eski ve yeni durumlarının incelemeli karşılaştırılması fırsatı elde edilecektir. Bu özelde elde detay verisi olan söz konusu yapılar üzerinde, incelenecek sonuçlarını da içerecek detay analizler yapılması planlanmaktadır ve bu binaların yerindeki durumunun görülmesi önem arz etmektedir.

Önerilen ve destek alınması için başvurulmuş bu saha çalışmasında, deprem bölgesindeki hasar alan ancak yıkılmayan yapıların yerinde incelenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca hasar almış veya yıkılmış küçük/orta/büyük ölçekte sanayi yapılarının yerinde incelenmesi değerlendirilmesi ve raporlanması da saha incelemesinin kapsamındadır. Benzer şekilde deprem bölgesindeki, hasar almış veya yıkılmış tarihi yapıların yerinde incelenmesi değerlendirilmesi ve raporlanması çalışmanın kapsamı dâhilindedir.